

**Posudek oponenta diplomové práce na diplomovou práci Pavlína Truxové
„Řešení mezinárodních investičních sporů“**

Celkový počet stran diplomové práce: 76 (včetně abstraktů, seznamu zkratk a literatury)

Datum odevzdání: 13. 3. 2014

1. Aktuálnost tématu:

Diplomantka si vybrala diplomovou práci na téma „Řešení mezinárodních investičních sporů“ a zaměřila se na rozbor procesní úpravy, která se nachází v Úmluvě o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států (Washingtonská úmluva z roku 1965). Téma mělo proto obsahovat podtitul „se zaměřením na řešení sporů podle Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států“. Ostatně sama diplomantka užší zaměření práce v Úvodu a Závěru práce odůvodňuje. V oblasti práva mezinárodního obchodu je toto téma aktuální, protože se jedná o dynamicky se rozvíjející oblast, což lze demonstrovat na statistických datech, která se týkají počtu sporů řešených před Mezinárodním střediskem pro řešení sporů z investic. S ohledem na množství komplikovaných právních poměrů vznikajících v oblasti mezinárodních investic (např. při dodávkách investičních celků), dochází i ke vzniku sporů, které rozhodují v případě neúspěšných jednání stran především rozhodčí soudy a rozhodci ustanovení *ad hoc*. Současně význam tématu potvrzuje i bohatá odborná literatura, která analyzuje problematiku mezinárodních investic.

2. Náročnost tématu:

Téma „Řešení mezinárodních investičních sporů“ považuji za průměrně náročné. K tématu existuje rozsáhlá tuzemská i zahraniční literatura a rozhodovací praxe rozhodčích senátů.

Teoretické znalosti diplomantky, které prokázala ve své diplomové práci, považuji za dobré.

Z hlediska použitých metod si diplomantka vybrala právně-analytický, právně-komparativní a právně-deskriptivní přístup. Zvolené metody zpracování tématu nejsou

uvedeny v Úvodu diplomové práce. Z obsahu práce vyplývá, že výše uvedené metody zpracování však byly použity. Studentka se v práci především opírá o názory publikované v odborné literatuře a obsažené v rozhodčích nálezech.

Vstupní údaje, které měla diplomantka k dispozici, zpracovala uspokojivým způsobem a ve své práci vycházela jak z domácí, tak i zahraniční odborné literatury. Z judikatury podrobila rozboru vybrané rozhodčí nálezy vydané v řízení před ICSID, neanalyzuje však publikované rozhodčí nálezy vydané před jinými rozhodčími institucemi a v rozhodčím řízení *ad hoc*.

3. Hodnocení práce:

Cílem diplomové práce byl podle jejího názvu komplexní výklad o řešení mezinárodních investičních sporů, který byl zúžen shora uvedeným způsobem. Diplomantka se v první kapitole zaměřila na terminologii (mezinárodní investiční spor, investice a investor). V následujících kapitolách analyzuje možnosti řešení mezinárodních investičních sporů a řízení před ICSID.

Diplomantka svou práci rozdělila v souladu s vymezením jejího cíle do tří kapitol (1. Pojmosloví mezinárodního investičního práva, 2. Způsoby řešení mezinárodních investičních sporů a 3. Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic). Všechny kapitoly mají převážně teoretický charakter a jsou doplněny o praktické postřehy a příklady převzaté z použité literatury. Práce je přehledně strukturována a systematicky rozdělena. Nejpřínosnější částí práce je rozbor opravných prostředků proti rozhodčím nálezům vydaným před ICSID (s. 40 - 63).

Ve vztahu k práci s odbornou literaturou mám připomínku ke s. 7 (pozn. č. 15), kde není citováno přímo ze zdroje (z návrhu Washingtonské úmluvy z roku 1965), ale z komentáře Ch. Schreuera, kde je zmíněn první návrh zmíněné úmluvy, na kterou pak diplomantka odkazuje. Uvedená kniha kolektivu autorů vedeného Ch. Schreuerem byla vydána v roce 2009 (a nikoliv v roce 2008 jak uvádí diplomantka). Obdobně není čerpáno přímo ze zdroje na s. 42 v pozn. č. 161, kterým je statistika ICSID. K vlastním závěrům diplomantky v předložené diplomové práci konstatuji, že samostatně hodnotí obsah mezinárodní právní úpravy, rozhodčích nálezů i závěry obsažené v odborné literatuře.

Z hlediska uspořádání kapitol a grafické úpravy lze práci hodnotit jako velmi dobrou. Připomenout lze pouze dílčí závěr na s. 63, který není uveden v Obsahu. V diplomové práci

jsou nadbytečně zavedeny opakovaně stejné zkratky (např. ICSID – s. 6 a 66, nebo EU - s. 60 odst. 4 a s. 66). Práce je logicky uspořádána z hlediska členění na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Z hlediska jazykového a gramatického mám k práci připomínky pravopisné: Drobné chyby lze přičíst nepozornosti při kontrole textu (s. 45 odst. 1 – „Strany nejsou k podání žádosti legitimováni ...“, či s. 63 odst. 2 – „rozhodnutí dosahovaly“).

Diplomantka projevila velmi dobré teoretické znalosti získané studiem tuzemské i zahraniční odborné literatury a schopnost analýzy a zpracování vstupních informací.

4. Další vyjádření k práci:

Diplomová práce byla zpracována s použitím dostatečně reprezentativního množství odborné literatury. Nicméně v textu se nachází řada drobných nedostatků, které bylo možné odstranit při pozorném pročtení textu. Ve svém souhrnu tyto nedostatky snižují jinak dobrou úroveň diplomové práce.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Ke s. 22 odst. 1 je třeba doplnit, že vyloučení přezkumu rozhodčího nálezu po hmotně-právní stránce převažuje v jakémkoliv typu rozhodčího řízení a není specifické jen pro investiční arbitráž. Výjimkou je v českém právním řádu možnost sjednání přezkumu rozhodčího nálezu podle § 27 zák. č. 216/1994 Sb. a do určité míry i možnost zrušení rozhodčího nálezu soudem v rámci spotřebitelské arbitráže podle § 31 písm. g) po novelizaci zák. č. 216/1994 Sb. zákonem č. 19/2012 Sb.

Na s. 23 v pozn. č. 80 diplomantka nesprávně uvádí celkový počet smluvních států Washingtonské úmluvy z roku 1965, protože vycházela z přehledu z roku 2003. V roce 2013 ratifikovala Washingtonskou úmluvu z roku 1965 Černá Hora, a proto má v současné době tato úmluva 159 smluvních států.

K tvrzení, že rozhodčí nález se nezveřejňuje je třeba dodat, že i bez souhlasu stran lze publikovat anonymizovaný výťah z právní argumentace rozhodčího soudu ICSID.

Na s. 40 v odst. 1 chybí úvaha, která by se týkala nejstarších rozhodnutí *ad hoc* výborů ICSID, kdy předmětem kritiky v odborné literatuře bylo, že jejich rozhodnutí byla přinejmenším na hranici přezkumu rozhodčího nálezu i po stránce hmotně-právní.

Na s. 50 v odst. 2 se diplomantka opomněla zamyslet na tím, jakým způsobem by mohla být garantována „větší“ kvalifikace členů odvolacího panelu. Bylo by vhodné zavést

evidenci počtu případů řešených jednotlivými rozhodci v „prvostupňovém“ rozhodčím řízení, kteří by podle počtu projednaných případů byli zapisováni na základě svých zkušeností do zvláštního seznamu vedeného pro účely výběru rozhodců do odvolacích panelů? Problém spočívá v prodlužování délky sporů řešených před ICSID. Bylo by namístě v práci také uvést průměrnou a maximální délku sporů řešených před ICSID.

Při obhajobě diplomové práce by se měla diplomantka vyjádřit k připomínkám uvedeným výše. Při obhajobě by měla dále zodpovědět následující otázky:

- 1) Proč je preferováno rozhodčí řízení při řešení sporů z mezinárodních investic před řízením před státními soudy (otázka ke s. 22)?
- 2) Vymezte okruh případů, na která lze aplikovat Dodatková pravidla (*Additional Facility Rules*).
- 3) Nepovede věcný přezkum rozhodčích nálezů navrhaný na s. 64 v odst. 2 k prodloužení délky rozhodčího řízení v rozporu se zásadou rychlosti tohoto typu řízení?

6. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: výborně

V Praze dne 18. dubna 2014

JUDr. Petr Dobiáš, Ph.D.
oponent diplomové práce